

Sygn. akt III UK 169/12

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Roman Kuczyński (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania L. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o wcześniejszą emeryturę,

na skutek skargi wnioskodawcy o wznowienie postępowania zakończonego

wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 5 października 2009 r. w sprawie [...] i

wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 stycznia 2010 r. w sprawie [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 lipca 2013 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 września 2012 r.,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym 21 stycznia 2010 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację L. B. od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z 5 października 2009 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji wydanej przez ZUS Oddział w R. 27 maja 2009 r., ponownie oceniającej uprawnienie wnioskodawcy do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem, przy stwierdzeniu braku prawa do tak określonego świadczenia z uwagi na brak rezygnacji przez wnioskodawcę z zatrudnienia z uwagi na konieczność sprawowania nad córką osobistej opieki oraz pielęgnacji i pomocy w czynnościach samoobsługowych.

W podstawie prawnej przyjętego rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego powołany został ogólnie przepis art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, jak również § 1 rozporządzenia RM z 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. nr 28, poz. 149), a także art. 385 k.p.c.

W dniu 30 kwietnia 2012 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynęła skarga L. B. o wznowienie - na podstawie art. 401¹ k.p.c. - postępowania zakończonego powyższym wyrokiem, a następnie jego zmianę poprzez przywrócenie na jego rzecz prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki, a ponadto zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jako podstawę wznowienia skarżący powołał, wydany 28 lutego 2012 r., wyrok Trybunału Konstytucyjnego, którym stwierdzona została niezgodność art. 114 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.: Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) z art. 2 i 67 Konstytucji RP.

W końcowym fragmencie uzasadnienia skarżący podniósł, wskazując na treść odpowiedzi na odwołanie skierowane do Sądu pierwszej instancji, że organ rentowy zawarł w nim stwierdzenie, że „Przyznanie wnioskodawcy decyzją z dnia 2 lutego 2001 r. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem było więc błędem organu rentowego...”. Uzasadnienie skargi zawiera również przywołanie treści tezy uchwały podjętej przez Sąd Najwyższy 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 6 września 2012 r. oddalił skargę o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 5 października 2009 r. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Apelacyjny wskazał, że skarżący jako podstawę wznowienia powołał wyrok Trybunału Konstytucyjnego wydany 28 lutego 2012 r., K 5/11. Orzeczeniem tym została stwierdzona niezgodność art. 114 ust. 1a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j.: Dz.U. Nr 153 z 2009 r., poz. 1227 ze zm.) z art. 2 i 67 ust. 1 Konstytucji RP. Sąd Apelacyjny ponownie rozpoznając sprawę, w granicach określonych - art. 412 ust. 1 k.p.c., stwierdził, że konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w okolicznościach tej sprawy, twierdzenia przywołane w skardze stanowią ustawową podstawę wznowienia, przy czym należy zaznaczyć, że twierdzenia te posłużyły sformułowaniu zarzutu nie wstąpienia przesłanki do ponownego ustalenia i oceny uprawnienia skarżącego do wcześniejszej emerytury, a to wobec niekonstytucyjności ust. 1a art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Odpowiedź na to pytanie, w ocenie Sądu, była możliwa po uprzednim przesądzeniu, która z przesłanek określonych w art. 114 stanowiła faktyczną podstawę ponownej oceny uprawnienia skarżącego do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem. Po przeprowadzeniu analizy postępowania w sprawie wcześniejszej emerytury L. B., Sąd wskazał, że uprawnienie do tak określonego świadczenia nabył od 1 grudnia 2000 r., decyzją wydaną przez organ rentowy - ZUS Oddział w J. Organ rentowy decyzją wydaną 27 maja 2009 r., odmówił skarżącemu prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu sprawowania opieki na dzieckiem wymagającym stałej opieki, jednocześnie uchylając decyzję o jej przyznaniu z dnia 2 lutego 2001 r. Od decyzji powyższej L. B. odwołał się do Sądu Okręgowego Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. Sąd wskazał również, że L. B. nieprzerwanie kontynuował zatrudnienie począwszy od 15 października 1994 - 30 czerwca 2001 r. w oddziale s. - Zakładu G. N. i G. w S., a następnie podejmował zatrudnienia od 1 lipca 2001 r. w przedsiębiorstwie N.-G.-S. SA, które kontynuował zarówno w dacie wydania decyzji odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury, jak również w dacie wyrokowania przez Sądy obu instancji. Organ rentowy jako przyczynę ponownej oceny uprawnienia L. B. do emerytury, wskazał

na fakt niesprawowania przez niego opieki nad córką a to wobec kontynuowania zatrudnienia, zarówno przed 31 grudnia 1998 r. jak i po tej dacie, stwierdzając, że nie spełnił on koniecznej przesłanki do nabycia tego rodzaju uprawnienia, którego warunkiem była niemożność podjęcia pracy względnie konieczności jej zaprzestania ze względu na stan zdrowia dziecka i konieczność sprawowania nad nim stałej opieki.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, podstawę do weryfikacji uprawnienia pozwanego, stanowiła odmienna, od przyjmowanej uprzednio, prawidłowa wykładnia § 1 rozporządzenia RM z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. Nr 28, poz. 149). Sąd stwierdził, że nie tylko niemożność podjęcia pracy, ale także konieczność jej zaprzestania ze względu na stan zdrowia dziecka, i konieczność sprawowania nad nim całodobowej opieki stanowią warunek *sine qua non* dla skutecznego ubiegania się przez jedno z rodziców o prawo do wcześniejszej emerytury w oparciu o § 1 rozporządzenia RM z dnia 1989 r. Skarżący, tego warunku nie spełnił, kontynuując zatrudnienie nieprzerwanie. Sąd Apelacyjny powołał się na Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu podjętej 26 listopada 1997 r. uchwały w sprawie do sygn. III ZP 40/97 stwierdził; że *odmienna od przyjmowanej uprzednio prawidłowo wykładnia obowiązującego przepisu jest nową okolicznością w rozumieniu art. 80 ust. 1 ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. nr 40, poz. 267)*. Sąd Apelacyjny przenosząc, niejako w czasie powyższy pogląd na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdził, że przepis art. 80 ust. 1 ustawy o zep, jest tożsamy w swej treści z art. 114 ust. 1 aktualnie obowiązującej ustawy z 17 grudnia 1989 r. o emeryturach i rentach z FUS. Sąd Apelacyjny uznał zatem, że sformułowanie, w rozpoznawanej skardze, podstawy wznowienia w sposób odpowiadający ustawie, w sytuacji kiedy podstawa ta nie występuje, nie stanowi jej oparcia na ustawowej podstawie wznowienia w rozumieniu art. 410 § 1 k.p.c., gdyż przepis art. 114 ust. 1a uznany za niekonstytucyjny, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie miał zastosowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny stwierdził, że powyższe skutkować musiało oddaleniem przedmiotowej skargi na podstawie art. 412 § 2 k.p.c.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Wyrokowi temu zarzucił istotne naruszenie przepisów postępowania cywilnego: - art. 401¹ k.p.c. przez przyjęcie Sądu Apelacyjnego, że nie ma podstaw do wznowienia postępowania albowiem orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzało niezgodność z Konstytucją RP art. 114 ust. 1a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, a ten artykuł nie miał zastosowania; - art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 316 § 1 k.p.c. przez zupełne pominięcie przy wydaniu wyroku tego, że: - na podstawie decyzji wydanej przez ZUS z dnia 2 lutego 2001 r. wnioskodawca uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury z jednoczesnym czasowym zawieszeniem świadczenia do czasu rozwiązania stosunku pracy i to prawo zostało potwierdzone kolejną decyzją z dnia 13 lutego 2001 r. - a zatem w późniejszym czasie tzn. po wydaniu decyzji w 2001 r. nie zaistniały nowe okoliczności, czy też nie pojawiły się nowe fakty, czy dowody nieznanne organowi, które by uzasadniały późniejsze uchylene tych decyzji. Wnioskodawca wniósł o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skargi wskazał, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie Sądów dotyczące art. 114 ust. 1 powołanej ustawy, wnioskodawca kwestionuje możliwość wzruszenia decyzji, o ile nie pojawiły się żadne nowe okoliczności w sprawie, a jedynie kwestia dotyczy interpretacji przepisów - art. 398 § 2 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Skarżący podniósł ponadto, że decyzja organu rentowego z 2009 r. była wydana na podstawie art. 114 ust. 1a powołanej ustawy, co zostało potwierdzone wyrokami Sądów pierwszej i drugiej instancji - art. 398⁴ § 2 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Weryfikacja wcześniejszych emerytur dla pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. jest dopuszczalna, pomimo że w doktrynie i w orzecznictwie ustanie prawa do wcześniejszych emerytur z tytułu sprawowania stałej opieki nad dziećmi z powodu ustania któregośkolwiek z warunków wymaganych do uzyskania

tego prawa budzi wątpliwości. Źródłem tych wątpliwości jest wyraźne nawiązanie w nazwie przedmiotowego świadczenia do emerytur, czyli świadczeń ze swej istoty nieutralnych. Jednakże w przypadku emerytur przedmiotem ich jest zabezpieczenie na wypadek niezdolności do zarobkowania, uwarunkowane określonym wiekiem lub stażem, czyli okolicznościami niepoddającymi się weryfikacji, jeśli spełniono ustawowe warunki nabycia uprawnień emerytalnych, a fakty te zostały prawidłowo ustalone. W przypadku świadczenia z tytułu sprawowania stałej opieki nad dziećmi nie występują tego rodzaju ryzyka, a świadczenie to swoją właściwością zbliżone jest raczej do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ponadto w świetle przepisów rozporządzenia, reguły nabywania prawa do wcześniejszych emerytur z tytułu sprawowania stałej opieki nad dzieckiem stanowią istotne odstępstwo od ogólnych zasad nabywania uprawnień emerytalnych, określonych w ustawie emerytalnej. Zgodnie z przyjętym podziałem warunków nabycia uprawnień emerytalno-rentowych na warunki *sensu stricto* oraz zdarzenia ubezpieczeniowe (warunki uzyskania prawa), rozporządzenie uzależnia dostęp do wcześniejszych emerytur od spełnienia warunku określonego stażu oraz pozostawania przez zainteresowanego w stosunku pracy w chwili wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, rozumianego jako powstanie określonego stanu chorobowego dziecka, ze względu na który konieczne jest sprawowanie nad nim osobistej i stałej opieki przez ubiegającego się o to świadczenie rodzica. Prawidłowo ustalone warunki *sensu stricto*, czyli wymagany staż zatrudnienia oraz status pracownika, nie mogą ulec zmianie lub odpaść. Z kolei warunkiem uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, o jakim stanowi przepis art. 101 pkt 1 ustawy emerytalnej, jest sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem ze względu na to, że jego stan chorobowy wymaga stałej opieki rodzica oraz pielęgnacji lub pomocy w czynnościach samoobsługowych. Pomiędzy sprawowaniem przez zainteresowanego stałej i osobistej opieki nad dzieckiem a stanem chorobowym dziecka zachodzić powinien związek przyczynowy. Inaczej rzecz ujmując, sprawowanie stałej i osobistej opieki nad dzieckiem przez zainteresowanego rodzica powinno stanowić następstwo określonego w rozporządzeniu stanu chorobowego tego dziecka. Odpadnięcie jednego z wymienionych elementów prowadzi, zgodnie z przepisem art. 101 pkt 1 ustawy

emerytalnej, do ustania prawa do wcześniejszej emerytury. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. pozostawanie w zatrudnieniu przez rodzica sprawującego opiekę nad dzieckiem specjalnej troski stanowi przeszkodę w nabyciu uprawnień do wcześniejszej emerytury. Zatem także podjęcie zatrudnienia przez osobę uprawnioną do wcześniejszej emerytury musi prowadzić do ustania tego prawa na podstawie przepisu art. 101 pkt 1 ustawy emerytalnej. W takiej sytuacji nie zachodzi lub ustaje ryzyko socjalne, podlegające ochronie przez wypłatę świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. W myśl ustawy emerytalnej oraz powołanego wyżej rozporządzenia rodzic ubiegający się o wcześniejszą emeryturę łącznie powinien spełnić następujące warunki:

1. legitymować się określonym okresem zatrudnienia; 2. posiadać status pracownika w chwili wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego; 3. sprawować osobistą i stałą opiekę nad dzieckiem, o określonym w rozporządzeniu stanie chorobowym; 4. rozwiązać stosunek pracy. W niniejszej sprawie skarżący nie spełniał łącznie tych warunków.

Z kolei zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Funkcją ponownego ustalenia w trybie przepisu art. 114 ustawy emerytalnej jest stworzenie gwarancji wydania decyzji rentowych zgodnych z ukształtowaną *ex lege* sytuacją prawną zainteresowanych. Dlatego każdy dopuszczalny środek dowodowy, stanowiący potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, mających wpływ na powstanie prawa, służy celowi omawianej instytucji. Zgodnie z powołanym przepisem „ujawnienie okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji” obok „przedłożenia nowych dowodów”, stanowi przesłankę ponownego ustalenia prawa do świadczeń emerytalno-rentowych lub ich wysokości. Stosowanie tej przesłanki wymaga ustalenia znaczenia zwrotu „okoliczności” na gruncie przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Analiza przepisów prawa ubezpieczeń społecznych prowadzi do wniosku, że użyty w nich zwrot „okoliczności” występuje w dwóch znaczeniach, w znaczeniu okoliczności

faktycznych oraz okoliczności sprawy. Nie ulega wątpliwości, że „dowody służą ustaleniu istnienia okoliczności faktycznych (ustaleniu prawdziwości lub fałszywości twierdzeń o faktach). Jednakże użyty w przepisie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej zwrot „okoliczności” może oznaczać zarówno okoliczności faktyczne, jak i okoliczności sprawy, ustalone następnie w kolejnym postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez organ rentowy w sprawie. Oczywistym jest to, że uchybienia organu rentowego popełnione na etapie stosowania prawa materialnego lub w trakcie podejmowania określonych czynności procesowych mających wpływ na wydanie wadliwych decyzji rentowych wymaga najczęściej udowodnienia w ponownym postępowaniu wyjaśniającym. Podkreślenia wymaga również to, że wyraz „okoliczności” oznacza wyłącznie fakty podlegające udowodnieniu, jeśli wskazuje na to wyraźnie kontekst przepisu, w którym on występuje (np. w art. 118 ustawy emerytalnej). Kontekst przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej nie stwarza podstaw do ograniczenia znaczenia występującego w nim zwrotu „okoliczności” wyłącznie do „okoliczności faktycznych”. Zatem na gruncie wyżej wymienionego przepisu brakuje uzasadnienia dla przypisywania pojęciu „okoliczności” wyłącznie wąskiego znaczenia. Zatem dążąc do ustalenia znaczenia zwrotu „okoliczności”, należy uwzględnić szerszy kontekst użycia analizowanego pojęcia w przepisie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Otóż zarówno nowe dowody, jak i ujawnione okoliczności powinny stanowić kategorie „mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość”. Podkreślić należy, że dowody nie mają wpływu na powstanie *ex lege* uprawnień emerytalno-rentowych, lecz stanowią podstawę ustaleń zawartych w decyzjach rentowych. Ponadto zwrot „mają” odnosi się do sytuacji statycznych, zastanych w przepisach prawnych. Wobec tego można przyjąć, że zwrot „mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość” odnosi się albo do określonych w prawie materialnym przesłanek, które warunkują powstanie, zmianę lub ustanie prawa, albo do wymagań formalnych i materialnoprawnych, którym powinny odpowiadać czynności organu rentowego i wydane w ich następstwie decyzje rentowe. Sąd Najwyższy nadaje pojęciu „okoliczności” szeroki zakres znaczeniowy, obejmując nim ogół wymagań formalnych i materialnoprawnych związanych z ustaleniem decyzją rentową prawa do świadczeń emerytalno-rentowych. W wyroku z dnia 18 stycznia 2004 r., II UK

228/03, OSNP 2004/19/341 Sąd Najwyższy stwierdził, że ujawnioną okolicznością, w rozumieniu przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, jest pominięcie przez organ rentowy zbadania faktów warunkujących wydanie decyzji rentowej. W ocenie Sądu Najwyższego pominięcie to polegało na wydaniu decyzji przyznającej świadczenie, pomimo niedysponowania przez organ rentowy dowodem stwierdzającym spełnienie wymaganego warunku powstania prawa. Została wówczas ujawniona okoliczność w postaci uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego. Z kolei w uchwale z dnia 26 listopada 1997 r., III ZP 40/97, OSNP 1998/14/429, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że „prawidłowa wykładnia obowiązującego przepisu, odmienna od przyjmowanej uprzednio, jest nową okolicznością (...). Ujawniona po uprawomocnieniu się decyzji stanowi podstawę do wznowienia postępowania (...)”. Przepis art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej wymaga w sposób wyraźny, by ujawnione po uprawomocnieniu się decyzji okoliczności istniały przed ich wydaniem. Dotyczy to także przypadków uprawomocnienia się decyzji rentowych na skutek prawomocnego wyroku sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Okoliczności stanowiące przesłankę weryfikacji prawomocnych decyzji rentowych nie powinny być znane organowi rentowemu w chwili rozstrzygnięcia sprawy. Wskazuje na to użyty w przepisie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej zwrot „ujawniono”. A skoro tak, to jest oczywiste, że odmienna ocena treści dowodów dołączonych do wniosku rentowego (np. zaświadczenia o stanie zdrowia dziecka) nie jest ujawnieniem okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji (te bowiem były znane organowi i stanowiły podstawę do wydania decyzji), a tym samym nie daje jakichkolwiek podstaw do ponownego ustalenia prawa do świadczenia”. W niniejszej sprawie nie mamy jednak z taką sytuacją do czynienia, skoro organ rentowy w wznowieniowym postępowaniu ujawnił brak spełnienia przez skarżącego przesłanki w postaci rozwiązania stosunku pracy. W sprawie było niesporne, że L. B. od chwili urodzenia się córki nie zrezygnował z zatrudnienia, i nadal je kontynuował, co z kolei wykluczało nabycie prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie § 1 rozporządzenia RM z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki. Powyższa okoliczność istniała w momencie wydawania decyzji przyznającej świadczenie, a organ rentowy pomimo braku spełnienia

wymaganego warunku (rozwiązania stosunku pracy), przyznał prawo do przedmiotowego świadczenia. Innymi słowy organ rentowy uchybiając normom prawa procesowego zaniechał zbadania faktów warunkujących wydanie decyzji rentowej. Mając powyższe na uwadze niezasadne jest twierdzenie skarżącego, że w niniejszej sprawie w myśl art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej nie pojawiły się żadne nowe okoliczności w sprawie. Z kolei zarzut skarżącego, że decyzja organu rentowego z 2009 r. była wydana na podstawie art. 114 ust. 1a powołanej ustawy, w postępowaniu Sądowym na podstawie wznowienia z art. 401¹ k.p.c., nie znajduje uzasadnienia. W postępowaniu wznowieniowym, na podstawie art. 412 § 1 k.p.c., Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach zakreślonych przez podstawę wznowienia - co oznacza, że sąd może oceniać, czy wskazana w skardze podstawa wznowienia jest uzasadniona i jaki wpływ na treść zaskarżonego wyroku ma jej ewentualna zasadność. W tak określonym zakresie rozpoznania mieści się również możliwość uznania, że, pomimo zasadności podstawy wznowienia, orzeczenie odpowiada prawu. W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny dokonał ponownej oceny na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej i uznał, że ten przepis ma zastosowanie, zamiast niekonstytucyjnego art. 114 ust. 1a.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., orzekł jak w sentencji.